

Sygnatura akt I Cupr 36/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 23-04-2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Agnieszka Mękal

Protokolant:Paulina Zwolak

po rozpoznaniu w dniu 23-04-2013 r. we (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o.

przeciwko E. C.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 97,79 zł (dziewięćdziesiąt siedem złotych i siedemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 43,13 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. wyrokowi w pkt I i IV nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

I C upr 36/13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 grudnia 2012 r. strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej E. C. kwoty 514,38 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powyższych żądań wskazano, że pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym spółki powodowej (...)S.A. we W.umowę pożyczki kwoty 250 zł, która została wpłacona na konto bankowe pozwanej w dniu 13 kwietnia 2012 r. (...) sp. z o.o.we W.pozwana, pomimo wielokrotnych upomnień, nie dokonała zwrotu pożyczonej kwoty wraz z odsetkami, opłatą przygotowawczą oraz opłatami manipulacyjnymi, w tym kosztami zabezpieczenia spłaty pożyczki określonymi w tabeli opłat i prowizji, a która to kwota w całości miała zostać spłacona do dnia 13 maja 2012 r. W dniu 28 września 2012 r. pożyczkodawca zawarł ze stroną powodową umowę przelewu wierzytelności z w/w umowy.

Na kwotę dochodzoną pozwem składały się:

- należność główna w kwocie 250 zł,
- koszt poręczenia w kwocie 57,17 zł,
- koszt odsetek w kwocie 4,93 zł,

- kwota naliczonej opłaty za administrowanie pożyczką w wysokości 81,00 zł,
- kwota naliczonych karnych odsetek w wysokości 33,86 zł
- koszty windykacji w kwocie 87,42 zł.

W odpowiedzi na pozew E. C. potwierdziła, iż zawarła pożyczkę z poprzednikiem prawnym strony powodowej, a której z uwagi na trudną sytuację materialną nie była w stanie w całości spłacić. Pozwana wskazała, że w dniu 28 września 2012 r. dokonała wpłaty 200,00 zł z tytułu powstałych po jej stronie zaległości, a w dniu 14 lutego 2013 r. zwróciła się do strony powodowej o rozłożenie reszty długu na cztery równe raty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwana E. C. w dniu 14 kwietnia 2012 r. zawarła z K..pl S.A. we W. umowę pożyczki kwoty 250 zł. Oprocentowanie pożyczki zastrzeżono w wysokości 24%, tj. czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, termin spłaty pożyczki – określono na dzień 13 maja 2012 r. Ponadto zastrzeżono opłatę przygotowawczą wynoszącą 5% kwoty pożyczki netto oraz karne odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, naliczane od pierwszego dnia po terminie wymagalności pożyczki, opłaty dodatkowe za administrowanie należnością – pobierane przez pierwsze 30 dni od upłynięcia terminu wymagalności pożyczki, w wysokości 2,70 zł za dzień opóźnienia, opłaty za sms przypominający o spłacie pożyczki przy czym koszt smsa miał wynosić 20 zł, a sms miał być wysyłany każdorazowo dzień po terminie wymagalności pożyczki i później co 7 dni. Ponadto zastrzeżono opłaty za e-mail przypominający o spłacie pożyczki: koszt jednego e-maila określono na 20 zł, przy czym był on wysyłany dzień po terminie wymagalności pożyczki i później co 7 dni, jak i opłaty za monit listem przypominający o spłacie pożyczki – jego koszt miał wynosić 100 zł, był wysyłany jeden raz po upływie 14 dni od upływu terminu wymagalności pożyczki. Koszt poręczenia przez podmiot wskazany przez pożyczkodawcę został ustalony w wysokości 14,2% + 1,013 punktu procentowego za każdy kolejny dodatkowy dzień – powyżej 15 dni pożyczki.

Dowód: umowa pożyczki z załącznikami – k. 13-19.

W dniu 13 kwietnia 2012 r. (...)S.A. tytułem umowy pożyczki przelała na konto bankowe konto powódki kwotę 250 zł.

Dowód: historia rachunku – k. 20.

Do pozwanej wysłano cztery e-maile oraz list polecony, za który zapłacono 3,75 zł.

Dowody: wydruki e-maili – k. 21-22; wyciąg z książki nadawczej – k. 23.

W dniu 28 września 2012 r. (...)S.A. we W. zawarła ze stroną powodową (...) sp. z o.o. we W. umowę przelewu wierzytelności, w tym wynikających z umowy pożyczki zawartej z E. C..

Dowód: umowa przelewu wierzytelności – k. 24-25.

Powódka w dniu 28 września 2012 r. dokonała częściowej spłaty pożyczki, wpłacając na rachunek bankowy spółki kasomat.pl kwotę 200 zł.

Dowody: wydruk potwierdzenia przelewu - k. 42.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w części zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej E. C. kwot wynikających z pożyczki zaciągniętej przez powódkę u jej poprzednika prawnego - (...) S.A. we

W.. Bezsprzeczonym dla stron pozostawało zawarcie przez strony w dniu 14 kwietnia 2012 r. wskazanej umowy pożyczki, obejmującej kwotę 250 zł netto.

Wątpliwości stron nie budziło także dokonanie w dniu 28 września 2012 r. wykazanej stosownymi dokumentami cesji spornej wierzytelności, dokonanej na rzecz strony powodowej. Sąd na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013 r. oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisma K..pl. S.A. we (k. 27) . Strona powodowa zgłosiła wskazane pismo jako dowód na okoliczność wypełnienia obowiązku informacyjnego co do dokonania cesji wierzytelności, natomiast okoliczność ta nie budziła wątpliwości pozwanej, ponadto z treści tego pisma nie wynika kto miał być jego adresatem jak i czy i komu zostało ono doręczone, a nadto nie zawiera ono podpisu.

Wątpliwości Sądu w sprawie wzbudziła wysokość kosztów, których strona powodowa domagała się w związku z nienależytym wykonaniem umowy pożyczki przez pożyczkobiorcę. Koszty te przekraczały bowiem kwotę udzielonego kapitału. Ponadto, zważając na twierdzenia pozwanej, należało ustalić, czy E. C. dokonała częściowej spłaty swojego zobowiązania.

Odnosząc się do pierwszego z zagadnień należy zważyć, że zgodnie z art. 483 § 1 k.c. w przypadku nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego wykluczone jest zastrzeżenie kary umownej, która miałaby charakter odszkodowawczy. Jak wskazuje doktryna (m. in. Marcin Lemkowski „Odsetki cywilnoprawne”, wyd. Wolter Kluwer Polska, Warszawa 2007, str. 95 i n.) funkcję odszkodowawczą pełnią bowiem w przypadku tego rodzaju zobowiązania odsetki za opóźnienie zastrzeżone na podstawie art. 481 § 1 k.c., których wysokość jest limitowana treścią przepisu art. 359 § 2¹ k.c., który wprowadza maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych. Ustawowe określenie odsetek maksymalnych pełni funkcję limitującą wysokość wynagrodzenia należnego pożyczkodawcy w związku z udzieleniem pożyczki. Tym samym ustawodawca wyklucza obciążanie pożyczkobiorcy jakimikolwiek zryczałtowanym odszkodowaniem przekraczającym kwotę odsetek maksymalnych liczonych od wymagalnego zadłużenia, wynikającego z dokonanej z pożyczkodawcą czynności prawnej.

W niniejszej sprawie (...) S.A. we W.w umowie pożyczki z dnia 14 kwietnia 2012 r. zastrzegł maksymalne odsetki karne na wypadek nienależytego wykonania zobowiązania - niezwrócenia pożyczki w terminie. Odsetki te mają charakter odszkodowawczy i mają na celu zabezpieczenie interesu pożyczkodawcy. Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy koszty wskazane w pozwie zostały faktycznie poniesione przez poprzednika prawnego spółki powodowej, czy też ich zastrzeżenie zmierzało do obejścia ustawowego zakazu z zawartego w przytoczonych wyżej artykułach art. 483 § 1 kc i 359 § 2¹ k.c. Analiza wysokości kosztów wskazanych przez (...) sp. z o.o.z siedzibą we W.jak i czynności nimi objętymi wskazuje, iż kwoty te pozostawały rażąco wygórowanymi.

W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek dowodów, że koszty wskazane przez stronę powodową miały jakiegokolwiek ekonomiczne powiązanie z kosztami rzeczywiście poniesionymi. Pożyczkodawca zastrzegł na swoją rzecz enigmatycznie określone świadczenie określone jako „koszt administrowania pożyczką”. Koszt ten nie znajduje żadnego uzasadnienia, nie sposób bowiem przyjąć, że pożyczkodawca musiał „administrować” pożyczką, cokolwiek tak sformułowane określenie miałoby znaczyć. Celem codziennego administrowania pożyczką, udzielający jej musiałby wykonywać jakieś niesprecyzowane w pozwie ani też w umowie czynności faktyczne z nią związane, a co w ocenie Sądu pozostaje bardziej niż wątpliwe. W samej umowie pojęcie „administrowania” nie zostało w żaden sposób wyjaśnione. Zastrzeżenie kosztów administrowania pożyczką, jako kosztów stanowiących dodatkowe wynagrodzenie przekraczające wraz z oprocentowaniem wysokość odsetek maksymalnych pozostaje zatem niedozwolone. Zastrzeżenia wzbudzał również wskazany w umowie i załączonej do niej tabeli opłat koszt wysyłania sms-ów, e-maili oraz listu poleconego. Przedmiotowe czynności zostały wycenione odpowiednio na 20 zł, 20 zł, 100 zł i został ustalony w oderwaniu od realiów ekonomicznych. Aktualnie rynkowy koszt wysłania pojedynczej wiadomości sms waha się w granicach kilku - kilkunastu groszy, a w wielu przypadkach jest on wręcz darmowy, natomiast koszt przesłania wiadomości e-mail drogą poczty elektronicznej pozostaje w zasadzie zerowy, a koszt wysłania poleconej przesyłki listowej, jak wynika z przedłożonego przez stronę odpisu z pocztowej książki nadawczej wyniósł 3,75 zł. Określenie kilkudziesięciokrotnie większych stawek w ocenie Sądu stanowi kolejną próbę osiągnięcia dodatkowego wynagrodzenia lub odszkodowania przekraczającego wysokość zastrzeżonych odsetek.

Nie sposób jednakże zaprzeczyć, że pewne czynności przygotowawcze związane z opracowaniem i późniejszym wysłaniem wiadomości sms, listów tradycyjnych czy też elektronicznych musiały zostać wykonane. Sąd, uwzględniając przeciętny koszt wysłania takich wiadomości oraz czas niezbędny na ich wysłanie (z zastrzeżeniem, iż niewątpliwie pożyczkodawca posługiwał się stosownymi wzorami, ograniczającymi do minimum dodatkowy nakład pracy pożyczkodawcy) związany z konkretną umową czynił minimalnym) określił, że wysokość opłat za wysłanie jednego listu elektronicznego nie mogła przekroczyć 1 zł, a wysokość opłaty za wysłanie listu poleconego kwoty 5 zł.

Zgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Sąd, zważając na brzmienie powyższego przepisu uznał za nieważne jako sprzeczne z treścią art. 483 § 1 kc i 359 § 2¹ kc. wprowadzenie do stosunku zobowiązaniowego klauzul zastrzegających wyższą wysokość opłat za wysłanie wiadomości, a także klauzuli w przedmiocie opłat za administrowanie należnością .

Odnośnie kosztu poręczenia, Sąd uznał natomiast, że koszt ten nie został udowodniony. Został on obliczony w sposób zryczałtowany, pomimo że w sprawie w żaden sposób nie udowodniono, że jakiegokolwiek poręczenie przedmiotowej pożyczki zostało udzielone, a także, że poręczyciel miał zagwarantowane wynagrodzenie za udzielenie poręczenia proporcjonalne do wysokości pożyczki udzielonej pozwanemu.

Zważając na powyższe, uwzględniając dokonaną w dniu 28 września 2012 r. częściową spłatę pożyczki do kwoty 200 zł, Sąd w pkt I wyroku zasądził na rzecz strony powodowej kwotę 50 zł tytułem brakującej należności głównej, kwotę 4,93 zł i 33,86 zł tytułem należnych odsetek oraz kwoty 4 zł, tytułem kosztów wysłania czterech e-maili i 5 zł tytułem nadania jednego listu poleconego. Rozstrzygnięcie o odsetkach od wskazanej kwoty orzeczono na podstawie art. 481 k.c., oznaczając początek biegu terminu do ich naliczania zgodnie z żądaniem pozwu na dzień wytoczenia powództwa.

Równocześnie Sąd w punkcie II wyroku dalej idące powództwo oddalił.

Wobec uwzględnienia żądania pozwu w zakresie roszczenia głównego w części, na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c koszty procesu podlegają stosunkowemu rozdzieleniu. Stąd w punkcie III nałożono na pozwaną obowiązek zwrotu kosztów procesu strony powodowej, którą należy uznać za wygrywającą sprawę w 19,01 % (97,79 zł z 514,38 zł). Sąd uznał przy tym, iż w zakresie części należność spłaconej przez pozwaną, tj. w zakresie kwoty 200 zł, to strona powodowa jest przegrywającą, albowiem zapłata nastąpiła jeszcze przed wytoczeniem powództwa. W takim też stosunku (zaokrąglając do wysokości 19%) należało zatem zasądzić na rzecz powódki zwrot kosztów procesu, na które składała się opłata sądowa od pozwu w kwocie 30 zł, wynagrodzenie pełnomocnika prawnego w kwocie 180 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Tym samym należna stronie powodowej kwota wyniosła 19% z 227 zł tj. 43,13 zł.

W punkcie IV o rygornym natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. Mimo przy tym uznania powództwa w całości Sąd - kierując się dyspozycją art. 213 par. 2 kpc – zasądził należność w części odpowiadającej omówionym wcześniej wyliczeniom albowiem zasądzenie całości kwoty objętej pozwem tylko na podstawie uznania powództwa pozostawałoby w sprzeczności z przepisami prawa, a to art. 483 par. 1 kc i 359 par. 2 kc.